

Izhaja vsak petek. Naročnina 6 Din mesečno, 15 Din četrtletno. Za izdajatelja Alojz Kusold, Ljubljana. Odgovorni urednik Albert Hlebec, novinar, Ljubljana, Karla Marxa trg št. 2, Tiska tiskarna »Slovenija«. Za tiskarno odgovoren: Alojzi Höfler v Ljubljani.

ENOTNOST

DELAJSKO - KMEČKI LIST

Delavci, kmetje in vsi zatirani narodi, združite se!

Vsak obrat, vsaka vas imej dopisnika za »ENOTNOST«.

Jugoslovanski Aventino?

Eksodus (beg iz parlamenta) je zelo priljubljena taktika malomeščanskih opozicij. V Italiji so zapustili socialisti in nekatere malomeščanske frakcije parlament, ko se je Mussolini pripravil, da ga popolnoma likvidira. Socialisti in meščanska opozicija se je bila naselila na Aventino in pretila in brbljala, med tem pa je fašizem šel mimo svojo pot dalje in ko se mu je zdel trenutek primeren, je brnil brbljave malomeščane na cesto in komedije je bilo konec.

Tudi v Rumuniji imamo podoben slučaj. Malomeščanski zarinski (kmetijski) so zapustili parlament, zbrali velike kmečke množice v Albi Juliji, vpili in pretili Bratianovi vladi, ko pa je bilo treba nastopiti, so se skušali sporazumeti z regentskim svetom. Zbrane revolucionarne mase so se razšle in predstave je bilo konec.

Pred enakim dogodkom — izgleda — stojimo tudi v Jugoslaviji. Srbski militarizem se pripravljajo, da prevzame vso oblast v svoje roke, v parlamentu se izvrši organiziran napad na opozicijo, da ubije hegemonistična klika parlamentu se poslednje trohito ugleda in opraviči svojo zahtevo po vojaški diktaturi — a meščanska opozicija zahteva sama vojaško diktaturo, češ, da je v tej politični situaciji edino mogoča režimska oblika, »nevtralna vlada«.

Nevtralna vlada, ki bi jo postavili tisti, ki sistematično pripravljajo vojaško diktaturo v državi? Lepa nevtralna vlada bi to bila!

Korak, ki ga je napravila KDK s sklicanjem zborovanja v zagrebškem saboru, bi bil sam na sebi pravilen odgovor dr. Korošcu in veselebskim hegemonistom. Vsakomur mora biti danes jasno, da je dr. Korošec samo etapa pred odkrito diktaturo in da je prišel trenutno na vlado samo zato, ker je Francija ali Anglija smatrala diktaturo generalov za sedaj še za neprimerno. Toda delavci in kmetje ne smejo pozabiti, da govoričar danes v hrvaškem saboru tisti Svetozar Pribičević, ki je včeraj zahteval vlado generalov, in da je Radić že pustil enkrat hrvaške kmete na cedilu.

Ko je šla italijanska opozicija na Aventino, so ji italijanski komunisti svetovali: »Proklamiraj

te Aventino za drugi, protifašistični parlament in mi vam bomo takoj sledili!« Toda italijanski socialisti in italijanske meščanske opozicijske stranke so z ogorčenjem odbile ta »neustaven« predlog. Komunisti so zato ostali v parlamentu in vztrajali tam v boju proti fašizmu, dokler jih ni Mussolini pognal iz njega s surovo silo. Aventinska opozicija pa je doživela grozovit moralen krah.

S trga Sv. Marka so danes ljudje pričakovali velikih sklepov, toda kaj nam so prinesla poročila? »Historično resolucijo«, ki razglasuje vse sklepe v belgrajski skupščini, ki se bodo delali v odsotnosti opozicije, za neveljavne in neobvezne za Hrvaško in druge prečanske kraje. Dobro, toda mi vemo, da take proklamacije je tedaj nekaj veljalo, kadar stoji za njimi trdna organizacija, ki je pripravljena na vse. Svobode narodov ne pri- naša nikdo na krožniku! In koliko misli ta opozicija resno s svojimi javnimi in »tajnimi« sklepi, se vidi najbolje iz tega, da pričakujejo tudi še današnji demokratični dnevniki, da bo dr. Korošec povabil KDK v koncentracijsko vlado.

KDK je vsak trenutek pripravljena prodati vso svojo revolucionarnost za skledico leče in zato so vsi tisti v veliki zmoti, ki gledajo v Radićevem mošku in v oportunistični resoluciji KDK, ki je zagledala danes na Markovem trgu v Zagrebu beli dan, kako »posebno« taktiko g. Stepana Radića. To je nevarna iluzija, kateri se delavci in kmetje v Jugoslaviji ne smejo udajati!

Narodno vprašanje v Jugoslaviji se zaostre s hitrimi koraki. Dogodkov v skupščini in na Markovem trgu ne smemo podcenjevati. Toda proletariati, delavci in kmetje, morajo računati tu v prvi vrsti z lastno silo in z lastno odločno voljo, da to vprašanje rešimo. Naša zahteva po samopredelitvi vseh narodov v Jugoslaviji brez vsakih rezerv, ne bo več izginila z dnevnega reda. Naša zahteva po samostojni slovenski državi, v prostovoljni federaciji z drugimi narodi, je na pohodu in jo tudi dr. Korošec ne bo več ustavil. Krvi in mesa te zahteve pa bodo dali delavci in kmetje in gotovo tudi proti volji tistih, ki so danes zbrani na Markovem trgu.

Dve obletnici nasilja.

2. avgusta tega leta potече sedem let, odkar je belgrajska skupščina uzakonila »zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi ali jasneje izraženo, zakon o neomejeni pravici zatiranja in izkoriščanja delovnega ljudstva in plačke vseh potlačeni narodov Jugoslavije.

4. avgusta pa potече tretje leto »zakona o tiskih«, ki uničuje in odpravlja vse ostanke meščanske demokracije, svobode misli in njihovo izražanje potiskom. Vso hinavščino in laž meščanske demokracije in svobode posebno jasno kaže zakon o tisku. Prve besede tega zakona, prvi stavek člena I. se glasi: Tisk je svoboden. Ta monstrum, ki se v Jugoslaviji imenuje zakon, ima 96 členov, in vseh teh 96 členov je napisano samo zato, da uničijo prve tri gori citirane besede tega zakona!

Skoraj vsi člani tega zakona so same kazenske odredbe, ki določajo višino denarne kazni in zapora, ako napišejo to ali ono, kar bi merodajni faktorji lahko spoznali za nevarno kapitalistom, postojecem družabnemu redu, ki temelji na najnesramnejšem izkoriščanju proletariata in kmečkih množic in na zatiranju malih narodov. Ta zakon celo zabranjuje ponatisk govorov poslancev v Narodni skupščini, ako oni vsebujejo plemensko mržnjo ali žaljive stvari (?) o vojski, članih kraljevske doma ali drugih visokih funkcionarjev. Na kratko vse, kar bi bilo komu neljubno, pa čeprav bi bilo resnično, se prepove, pišca, urednika, tiskarinarja, stavce, kolporterje in čitalce pa kaznuje. Narod naj samo plačuje visoke davke — a resnice, kam gre ta denar, kako se ž njim gospodarja, pa ne sme vedeti. Delovno ljudstvo se bo enkrat naveličalo plačevati ogromne vsote za tak parlament, in poslušat poslance, ki mu pripravljajo take zakone, ki delovnim množicam onemogočajo vsako kontrolo, vsako svobodno misel in kritiko.

Srbska, hrvaška in slovenska buržoazija, preplašena od močnega porasta Komunistične stranke Jugoslavije in takrat še enotnih razrednih strokovnih organizacij, so se vrgle z vso silo na razrušenje tega močnega delavskega pokreta. Kaj lahko so se sporazumele in donesele famozni zakon o zaščiti države, s katerim se stavlja komunistična stranka izven zakona, zapleni njena imovina in vse njene funkcionarje vrga za več let v ječo. Atentat na Draškovića in regenta, ki ga je hotela vladajoča klika naprti komunistični stranki, je bil vladajoči kliki dobrodošel moment za donošenje tega reaktivnega zakona.

Zakon o zaščiti države ni samo postavil komunistične stranke izven zakona, ne, z zakonom o zaščiti države je postavil izven zakona ves proletarski razred, vse svobodno misleče ljudi in tudi celo vsako resnejšo meščansko opozicijo. »Obznanje in zakon o zaščiti države je obhujala tudi Hrvatska Republikaška Kmečka Stranka (Radić) leta 1925, po tem zakonu je bila razpuščena tudi stranka muslimanskih begov v Makedoniji, preganjani črnogorski federalisti, in danes? Danes pravi celokupni KDK koalicijski in celo samemu tvorcu tega reaktivnega zakona Svetozaru Pribičeviću.

Pred sedmimi leti so vse meščanske stranke direktno ali indirektno podpirale in glasovale za ta reaktivni zakon. Pribičević (čigar vloga je danes prevzel šef SLS Korošec), ki je bil skozi dolga leta notranji minister in najgoroznejše izvajal in se služil z zakonom o zaščiti države proti vsem, ki niso odobraval veselebski hegemoniji. Skozi sedem let se z zakonom o zaščiti države služi vsakokratna vlada za ustrahovanje opozicije. KDK, kljub temu, da je jasno kot beli dan, da bo sedanji režim Koroščeve »močne roke« uporabil proti njej zakon o zaščiti države, ako le-ta vztraja v borbi proti srbski hegemoniji, korupciji in neenakopravnosti, ni ničesar ukrenila niti ni postavila jasno in nedvoumno zahtevo po odpravi zakona o zaščiti države in amnestije vsem političnim kaznjencem.

Po sedmih letih donošenja in izvajanja zakona o zaščiti države moramo konstatirati, da buržoazija ni uspela zadušiti delavskega gibanja, ni uspela razrušiti niti Komunistične Stranke Jugoslavije. Neustavni procesi, ki so se vršili skozi sedem let, nam dokazujejo, da komunistična stranka postoji in nadaljuje borbo proti izkoriščanju delovnega ljudstva, ona postoji in nadaljuje borbo proti imperialistični vojni, za mir, samoodlobo narodov

in za pravice vseh potlačeni narodov. Da komunistična stranka postoji in zbira okrog vse najzavednejše, najodločnejše in najožjebovalneje sodruge in sodružice za strmoglavljenje kapitalističnega družabnega reda in za vpostavitve delavsko-kmečke vlade, federacijo svobodnih narodov Balkana, nam pokazuje letošnji veliki proces proti 25 komunistom, ki so pogumno priznavali svojo pripadnost k edini resnični proletarski stranki — Komunistični Stranki Jugoslavije. Obtoženi sodruzi so priznavali, da so bili člani in funkcionarji te revolucionarne proletarske stranke.

Zakon o zaščiti države, neštivilna progostva, roblje, ki presega skupaj več tisočletij in smrtno obsodbe niso uplašile razredno zavedeni proletariati, niso uničile borbeno volje izkoriščanih in zasluženi proletarcev. Nasprotno, stalna preganjanja razrednih borcev, zapiranje delavskih lokalov, nasilno odvzemanje delavske imovine, prepovedi izhajanja delavskih časopisov, maltretiranje in ubijstva naših sodrugov (Franc Vulić, Ljubica Lubišić in dr.) so izkristalizirale najboljše borce za pravice delovnega ljudstva in potlačeni narodov.

Belgrajski proces in drugi nas učijo, da zakon o zaščiti države ni mogel uničiti komunistične stranke. Stavil jo je izven zakona in iz govorov komunistov pred sodiščem (ki so jih objavljali vsi meščanski časopisi kot senzacija), smo zvedeli vsi mi potlačeni in izkoriščani, da Komunistična stranka deluje dalje — toda podzemno.

Bilanca sedemletne tiranije in krvavega terorja nad delovnim ljudstvom: na stotine še vedno zaprtih sodrugov, nad desetstoseč proletarcev, revnih kmetov in intelektualcev je šlo skozi »glavnjače« države SHS, vršila so se številna ubijstva najboljših sodrugov po fašističnih bandah in »neodgovornih« elementih.

Edini, ki so se okoristili z zakonom o zaščiti države, so pokorni slugi buržoazije — socialpatrioti. S svojim izdajalskim držanjem so omogočili reakcijo in teror, ki se sedem let nad delovnim ljudstvom Jugoslavije izvaja. Kot plačilo so sprejeli delavske domove in zapuščeno enotnih razrednih strokovnih organizacij. Kot plačilo za svoje izdajalsko početje sede še danes in sprejemajo v zakup vse delavske institucije kot n. pr. Delavske zbornice, Proletariat tu ve in se po temu ravna. Vse podpore, ki jih socialpatrioti od policijskega režima sprejemajo, jim ne morejo pripeljati delavskih mas. Socialpatrioti so povsod v vseli kapitalističnih državah neobhodno potrebni vladajočemu kapitalističnemu režimu za razbijanje razrednega delavskega pokreta in tako je tudi pri nas v Jugoslaviji.

V desetem letu postojanja države SHS, v sedem letu zakona o zaščiti države proletariati in vsi potlačeni narodi Jugoslavije morajo pokazati svojo odločno voljo za odpravo zakona o zaščiti države in za amnestijo vseh političnih kaznjencev.

Proletariat v zvezi s kmeti in vsi zatirani narodi Jugoslavije se morajo združiti v enotno bojevo fronto za odpravo vseh zakonov, ki ovirajo svobodno izražanje misli, omejujejo pravico združevanja, svobodo govora in tiska.

Proč z zakonom o zaščiti države! Popolno amnestijo vsem političnim kaznjencem!

Revolucionarne kitajske žene.

Pred 20 leti je izšel na Kitajskem zakon o uvedbi šolskega pouka za žensko mladino. S tem zakonom je postal prvi žarek v nedogledno temo, katera je obdajala kitajska ženo. Mnogo let je preteklo. Kitajska žena je v teh letih mnogo pridobila. Prenehala je biti pokorna sužnja, priborila si je enakopravnost s moškim. Svobodno ji je, da se izobražuje, sama si izbira moža, sodeluje v politiki in v socialnem življenju.

Važno mesto v ženskem gibanju pa so zavzele delavske žene Kitajske.

Kitajska delavska žena živi v slabih razmerah, v revščini in lakoti. Kaj pomenijo za njo plodovi civilizacije? Nič! Ona ni modno oblečena, ne goji športa. V cunje razpada njena obleka. Dela od ranega jutra do poznega večera za borih 25 centov (1 cent stoti del dolarja), kar ne zadostuje niti za potrebno in tečno hrano. In ravno zato, ker živi v tako slabih razmerah, ravno radi tega se kitajska delavska prebujajo.

Svoje mesto so zavzele kitajske delovne žene v zgodovini kitajske revolucije. Leta 1925, v dneh borbe, so bile ubite tri mlade delavke kot prve žrtve. Kdor jih je videl, kdor je čital iz njih obraza, iz oči bedo in glad, ta mora vedeti, da pripada bodočnosti njim.

To pa ni bilo dosti krvi žejnim nasprotnikom. Dne 30. aprila letošnjega leta je dal general Kuomintang ustreliti na javnem trgu v Hankovu voditeljico komunističnih žena Kitajske sohr. Hsjiang-Kin-Ji. Ko so jo pripeljali na trg, kjer se je imela izvršiti usmritev, je zbrani masi, ki jo je spremljala, strastno govorila o revolucionarnem pokretu delavskih in kmečkih mas.

Vkljub temu, da so njeni mučitelji pred njenimi očmi ustrelili nekega sodruga — vključ tem je ostala hrabra kot je bila vedno. Ko so pa vojaki namerili na njo puške, je polna ognja vzkliknila: »Naj živi revolucionarni pokret delavcev in kmetov Kitajske!«

DKRB proti mešetarenju z buržujskimi strankami — za pravice delovnega ljudstva Zagorja.

Po občinskih volitvah so se novoizvoljeni občinski mošje začeli takoj živlno zanimati in potevovati se za razna mesta v občinskem svetu. Kdo bo župan, kdo predsednik kakšnega odseka, to je največja skrb, ki jo ti gospodje imajo. Ker sami nimajo večine, so se obrnili na klub občinskih svetovalcev DKRB, da jim ta prihliti na pomoč. Občinski svetovalci DKRB smatramo SDS kot izrazito meščansko stranko, njeno delo in njen program ni in ne more biti v korist delovnemu ljudstvu, zato občinski svetovalci DKRB ne morejo in ne bodo s to stranko ničesar skupnega. Politika, ki jo vodi SDS, SLS in tudi tako zvana delavska stranka SSI, ni v skladu z interesi delovnega ljudstva. DKRB vodi nepomirje boj za najširšo samourpno občin in ne more sklepati kompromisov s strankami, ki so skozi štiri leta srenovalne na občini in pogazile načela občinske avtonomije.

Klub naprednih občinskih odbornikov (SDS) je naslovil na klub občinskih svetovalcev pismo, ki ga tukaj v celoti priobčujemo:

P. n. Klubu občinskih odbornikov Kmečko-Delavskega Republikaškega bloka v Zagorju.

Klub naprednih občinskih odbornikov je sklenil v zadnji seji, da bo v občinskem odboru delal v sporazumu z vsemi strankami. S tem hoče pokazati, da mu je na tem, da se prične v občini z rednim parlamentarnim delom v korist občine in občanom.

Predno pričemo z delom, bi Vas prosili, da nam označite oziroma sporočite, kako boste zastopali Vaše interese, da nam bo na ta način omogočeno kolikor mogoče skupno delo.

Blagovolite nam sporočiti, kdaj bi se lahko sestali z našimi poverjeniki. Z ozirom na nuj-

Lovro Klemenčič umri.

V soboto, 28. julija, se je smrtno ponesrečil na klanču Gobovcu pri Podbrezju Lovro Klemenčič, svoječasi komunistični poslanec in poznejši ideološki socialno demokratične stranke v Sloveniji. Tragično smrt mu je prineslo — kakor nam pripoveduje njegov ožji prijatelj — motorno kolo, ki je bilo nekoliko starejše tipe. V ostrem ovinku je vozil prenašlo in trčil v nasproti mu prihajajoči avto. Bil je na mestu mrtev. Pogreb se je vršil v torek, 31. julija, in je imel skoro čisto rodbinski značaj. Od delavstva se ga je spominjalo samo pevsko društvo »Cankar«, ki mu je zapelo par žalostnik, nekoliko komunističnih delavcev in par zastopnikov JSDS in SSI. Na grobu mu je govoril nagrobno Zvonimir Bernot, ki se je na svoj način obregnil na delavce, ki niso hoteli slediti Lovretu. Govornik ni niti z eno besedo omenil, da pokopavamo socialnega demokrata in v pogrebu ni bilo niti enega rdečega znaka.

Lovro Klemenčič je izšel iz vrst nacionalistične mladine, ki je bila pred svetovno vojno revolucionarna. Kot revolucionaren mladinec je prišel med svetovno vojno iz ruskega ujetništva v Srbijo in po polomu v Srbiji na solunsko fronto. V armadi je služil kot mediciner. Pozimi 1917 ga je bil poslan londonski odbor v caristično Rusijo v svrhu agitacije med jugoslovanskimi ujetniki in nabiranja prostovoljcev za Dobruždo. Tam ga je bila zatekla ruska revolucija. Po zmagi boljševikov se jim je bil priključil in z boljševičskimi četami se je udeležil kot mediciner pohoda v Turkestan. Iz Rusije se je vrnil leta 1919 poln revolucionarnega navdušenja, toda popolnoma nedolžen v poznavanju Marxa in socialističnih teorij. V Sloveniji je postal po vukovarskem kongresu pokrajinski tajnik Komunistične stranke, toda to je postalo po »Obznanju fatalno zanj in za stranko. Nepoznavajoč marksizma, je kmalu zašel v neverjetne konfuzije, tako, da ga je delavstvo izločilo iz svojih vrst. Propagiral je slovensko Labour-partijo in ta ideja ga je bila pripeljala v JSDS, kjer se je nadejal več uspeha za svoje načrte.

Klemenčič pa je začel dvomiti tudi nad to svojo politiko. Leta 1924 se je poskušal spraviti s III. internacionalo. Napisal ji je bil obširen referat in ga skušal tudi osebno zagovarjati. Toda dotični referat je bil tako konfuzen, da si je Klemenčič pokvaril še ono malo političnega ugleda, ki ga je do tedaj še imel. Klemenčič je mislil, da se da pri III. internacionali pogajati za temeljna načela in tako mu je bila edina pot odprta še v JSDS.

V socialni demokraciji je tvoril Klemenčič levico. On se je zavedal, da mora Bernotovo sektaštvo uničiti JSDS in da je tu vsak razvoj nemogoč. On je pobijal zlasti bernotizem na strokovnem polju. Tudi skupen nastop z dekalisti pri okrožnih in državnozbornskih volitvah je izvojevala

Sodr. Hsjiang-Kin-Ji je bila prva voditeljica proletarskega ženskega pokreta. Ko je bila l. 1921 izbrana za voditeljico ženskega pokreta komunistične stranke Kitajske, je začela takoj delovati med delavkami v Šangaju, kjer je že prvo leto dosegla velike uspehe.

Leta 1922 je stopilo v stavko 30.000 delavk iz šestdesetih podjetij. Namen stavke ni bil samo ta, da podjetja zvišajo plače in znižajo delovni čas, ampak stavkujoče so zahtevale pravico koalicijske (združevanja) in izredno dobro vodile razredno borbo. Kot sijajen agitator je sohr. Hsjiang-Kin-Ji poleg te stavke vodila še mnogo drugih gibanj in pokretov delavstva Šangaja.

Rojena je bila leta 1895 v Hunani. Kot delavka-študentka je šla na Francosko, a je bila leta 1921 povodom študentovskih nemirov v Lionu policijsko pregnana na Kitajsko. Tu je stopila v komunistični pokret in leta 1926 je bila poslana kot ženski delegat stranke v Moskvo na sejo širšega Izvrševalnega Odbora Komunistične Internacionalne.

Imperialisti in generali Kuomintanga so dobro vedeli, zakaj so ubili poleg drugih tudi to hrabro boriteljico delavskega pokreta. Toda revolucionarne žene Kitajske ne obupujejo. Vsaka nova žrtev prilije olja v njih revolucionarna srca. V masah pristopajo v razredno zavedeni proletarske organizacije, ker se dobro zavedajo, da je osvobodjenje proletarske žene mogoče le tedaj, ko bodo vzeli delavci in kmetje oblast v svoje roke. V-a.

nost predlagamo sestanek najkasneje jutri do 5. ure popoldan.

Za napredni klub: M. Weinberger (industrialec), Albin Grčar (gostilničar), Slavo Kušar (trgovec), Vinko Sedlar (delavec). Zagorje, dne 27. 7. 1928.

Na to pismo je klub občinskih odbornikov DKRB sklenil in poslal sledeči odgovor:

Klubu Naprednih Občinskih Odbornikov v Zagorju.

Na vprašanje z dne 27. VII., v katerem nas vabite na sestanek, nam ponujate sporazum in nas izprašujete, kako mislimo delati v občinskem svetu. Vam odgovarjamo sledeče:

Mi občinski odborniki DKRB smo delavski zastopniki, izvoljeni na občinskem programu DKRB. Kot delavci in občinski zastopniki DKRB, ki se edini vedno, vztrajno in dosledno borimo za pravice in zahteve delovnega ljudstva, hočemo in bomo branili tudi v občinskem svetu Zagorje interese delovnega ljudstva, delavcev, revnih kmetov in obrtnikov in sploh vseh socialno slabih.

Ne moremo se spuščati v nobena pogajanja s klubom naprednih občinskih odbornikov in odklanjamo ponudeni kompromis. Delu čast — in oblast! Repovš Martin, strojnik; Okrogar Anton, rudar; Bauer Joško, steklar. Zagorje, 28. VII. 1928.

V četrtek se vrši prva seja občinskega sveta. Čuje se, da bodo socialisti indirektno pomagali demokratom, da dobijo župana, oddali bodo namreč prazne glasovnice. Torej gospod Čobal, kar naprej s politiko podpiranja meščanskih strank. Direktno ali indirektno — v bistvu je to podpiranje kapitalizma.

Antimilitaristične manifestacije v Bruslju.

17. julija so se vršile v Bruslju, glavno mesto Belgije, antimilitaristične demonstracije, ki jih je organizirala komunistična stranka. Komunistični poslanci so v demonstracijah aktivno sodelovali, metali so rdeče trake s protivojnimi napisi.

Beli teror na Finskem.

V Abo je zapolnel veliki kongres proti 47 komunistom, ki so obtoženi, da so pripravljali strmoglavljenje postojeekega režima.

BORBA MED STAVKUJOČIMI IN ŠTRAJK-BREHERJI NA FINSKEM.

Delavci, zaposleni v pristaniščih Finske, so stopili v stavko. Delodajalci so poskušali stavko zlomiti s stavkolomci. Zavedni delavci, ki se nahajajo v boju, tega niso dopustili in je v borbi, ki je nastala, bilo več ranjenih in eden ubit.

VI. KONGRES KOMUNISTIČNE INTERNACIONALE.

Referat in resolucija s. Buharina po politični situaciji je po daljši izčrpnih diskuziji enoglasno odobren.

V zaključnem govoru je sodrug Buharin podudarjal, da se mora proletariati skrbno pripravljati, da onemogoči pohod imperialistov proti Sovjetski Uniji.

Sekcije Komunistične Internacionalne morajo sedanji moment izkoristiti za mobilizacijo delavskih in kmečkih mas v svrhu boja proti vojni nevarnosti.

V nedeljo dne 5. avgusta priredi podružnica »Svobode« v Zalogu vrtno veselico na vrtu g. Sichelra. Veselica prične ob 4. popoldne s sporedom: Srečolov, šaljiva pošta, ples in drugo.

Na veselici svira železničarska godba »Zarja« iz Ljubljane. Vabimo vse sodruge in sodružice, da nas ob tej priliki obiščejo in pripomorejo k uspehu. Podružnica »Svobode«, Zalogo.

Podpirajte žrtve reakcije!

Kako posluje pošta!

Uprava »Enotnosti« sprejema vsak dan pritožbe naročnikov radi nerednega dostavljanja pošte.

Tako se en naročnik v Wolfovi ulici v Ljubljani pritožuje, da »Enotnost« sprejema vedno šele v soboto, ali pa tudi v ponedeljek. Iz pošte do stanovanja tega naročnika je vsega dve minuti, a pošta rabi za dostavo 2 do 4 dni. Take pritožbe prihajajo tudi iz drugih krajev. Lahko bi citirali mnogo slučajev, da naročniki v enem in istem kraju ne dobijo lista istočasno dostavljenega, čeprav se vsem istočasno, to je vsak četrtek zvečer iz Ljubljane odpošlje.

Tako postopanje pošte je očitna sabotaža našega lista. Mi plačujemo pošti isto tako kot vsi drugi meščanski časopisi, vendar pošta uprava vključ temu ne dostavlja redno in vestno naš časopis. Naročniki »Enotnosti« se pritožujejo na upravo in uprava lista trpi zaradi sabotaže, ki jo pošta uprava nad listom vrši, občutno škodo.

Najodločnejše protestiramo proti takemu zapostavljanju s strani poštne direkcije. Ako se bo pa to postopanje še nadaljevalo, bomo primorani podvzeti še druge korake.

Upravništvo »Enotnosti« Ljubljana.

Direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani. Delavci parne žage v Rogu, pošta Toplice pri Novem mestu, prosimo naslov, da interviramo pri omejenemu podjetju v Rogu, da se izročajo poštne pošiljke točno po predpisih vsakemu naslovniku samemu v roke in to takoj, ko pridejo iz pošte. Zgodi se, da ležijo pisma po par dni, preden pridejo naslovniku v roke, in da jih potem še kdo drugi vzame. Priporočena pisma nam se pošljejo takoj iz pošte in ne šele čez en dan. Pismošča (nameščen od podjetja) prinese prvi dan samo receptiv v podpis in drugi dan šele pismo. Zahtevamo, da se ti nedostaki odpravijo! Delu čast in oblast! — Delavci parne žage v Rogu.

Pod režimom Korošča.

»Borba« poroča, da je v Splitu aretiranih in zaprtih 29 delavcev.

27. je Korošec sestavljal vlado in istega dne so se v Zagrebu izvršile hišne preiskave v prostorih nezavisnih sindikatov, v administraciji »Borbe«, pri vseh oblastnih poslancih DKRB, občinskih zastopnikih DKRB, sindikalnih funkcionarjih nezavisnih sindikatov in drugih poznanih delavcih.

Režim »močne roke« dr. Korošča torej dobro funkcionira.

Še katoliške solidarnosti ni več.

Korošec je sestavil vlado s pravoslavni radikali in demokrati ter z muslimani. In je katoliške Hrvate pustil na cedilu. V Koroščeco vlado je stopil tudi hrvaški klerikalec Stepan Barić. Bi se reklo: slovenski in hrvaški katoliški klerikali so se utegnili dogovoriti z odpadniki katoliške cerkve in z muslimani, s hrvaškimi katoliki ne. Kaj poročajo na to ljubljanski škof, nam ni znano. Sarajevski škof Šarić je pa v sarajevskem katoliškem listu »Katoliški Tjednik« Korošca obsodil. Ponavlja se, kar se je godilo v vojni, ko so duhovniki navduševali v boju katolike proti katolikom. Znamerje, da so gospodarski interesi, ki kumujejo vsem vladnim krizam, močnejši od vseh verskih etičnih načel in močnejši od katoliške solidarnosti.

Železničarji v borbi za svoje pravice.

Sodrug! Delavci železničarske delavnice v Zagrebu so se vsi do zadnjega ujedinili brez ozira na versko, nacionalno ali strankarsko pripadnost, da boji proti vedno večjemu izkoriščanju. Izdelali in predali so merodajnim faktorjem memorandum, v katerem se zahteva popravitev do sedaj storjenih krivic in izboljšanje mizernega položaja, v katerem se železničarji danes nahajajo.

Značajo, da je naš sovražnik močan in da je nam v tem boju potrebna pomoč, se obračamo na ves železničarski proletariati in posebno še na železničarje v Sloveniji, da se našemu boju priključijo, ter da se vsi skupno, složno v enotni fronti borimo za interese železničarjev.

Nam železničarjem ne bo pomagal nihče. Pomagati si moramo sami s tem, da stopimo v odločno borbo za izvojevanje svojih pravic.

Zato sodruzi železničarji, vsi v enotno razredno fronto!

Živela razredna zavest in solidarnost! Živela borba železničarjev!

Poravnajte naročnino!

NAROČNIKOM »ENOTNOSTI«.

Na naslovnem listku današnje 31. številke »Enotnosti« smo zabeležili vsakemu naročniku, do kdaj ima plačano naročnino. Vsi naročniki, ki so na dolgu z naročnino, naj isto do najpozneje 15. avgusta plačajo. Kdor naročnino do 15. avgusta ne plača, a dolguje naročnino za več kot tri mesece, mu bo uprava lista ustavila.

K stavki kovinarjev v Kamniku.

Stavki kovinarjev v Kamniku se nadaljuje. O tej stavki bomo že spregovorili in povedali svoje mnenje. Zaenkrat je potrebno, da delavci vsi podprejo stavkujoče po svojih najboljših močeh. Kaker vedno pri vsaki stavki, so tudi v tej stavki na kočni delavski interesi in te je treba braniti proti vsemu in proti vsem. Pri vsaki stavki, zato tudi pri tej, je potrebna najširša delavska solidarnost in mi smo veseli, da so se na naš poziv v imenu delavske solidarnosti naši sodruzi odzvali tako kakor je potrebno. Pri tem nas nič ne moti žalostno dejstvo, da smo dobili mi in delavci, ki so solidarnost izkazali, v zalvalo pozdrav, ki ga nižje doli objavljamo. Iz tega pozdrava, ki nam je bil poslan od Strokovne komisije in od Zveze kovinarjev, si bodo naredili sodbo delavci sami. Saj se iz nje izvaja, kako si mislijo gotovi krogi delavske solidarnosti in enotno fronto proletariata. Toda naj pišemo po vrsti:

KOVINARJI »OSIJEŠKE LJEVAONICE« ZASTAVKUJOČE V KAMNIKU.

Kovinarji v Osijeku, ki so po ogromni večini člani Zveze delavcev in delavk kovinarske industrije in obrti (S. R. M. I. O. J.), so podvzeli nabiralno akcijo za stavkujoče kovinarje v Kamniku. Že v zadnji »Enotnosti« smo poročali o izdajalski vlogi socialpatriotov, ki so to akcijo nezavisnih sabotali.

Strajk kovinarjev v Kamniku vodijo refor-

misti, člani Saveza Metalcev Jugoslavije. **Nezavisni sindikati so z akcijo za podpiranje stavkujočih v Kamniku ponovno z delom dokazali svojo voljo po enotni fronti proletariata proti kapitalizmu**, medtem ko člani reformističnega Urša sabotalno stavko, ki jo je proglasil in jo vodi njegov lastni socialpatriotski Savez Metalcev.

Mi smo poslali sodrugom v Osijek eno nabiralno pismo, toda zavednim sodrugom ni bilo to dovolj. Šli so in napravili sami še dve nabiralni pili in nabrali skupno 525 Din. Uredništvo »Enotnosti« je sprejelo iz Osijeka tudi pismo, ki ga radi važnosti priobčujemo v celoti:

»Dragi sodrug!

Posiljamo vam 525 Din, ki smo jih zbrali, vključno sabotaži od strani socialpatriotov, kot podporo za stavkujoče v Kamniku.

Prosimo vas, da se denar takoj izročite stavkujočim in da v prihodnji številki sodruženje »Enotnosti« objavite vsoto, ki smo jo zbrali. S sodružnim pozdravom

Kočevar Gaetan.

Savez Radnika Metalne Industrije i Obrta Jugoslavije, Pododbor v Osijeku.

Kakor pluska v obraz poštvovalnim in zavednim delavcem nam je bil poslan od Strokovne komisije in Saveza Metalnih Radnika sledeči dopis s prošnjo, da se objavi:

Strokovno organiziranemu delavstvu!

Uredništvo »Delavske Politike« in »Enotnosti« naprošamo za objavo spodnjega članka.

V zadnji »Enotnosti« smo čitali, da uprava »Enotnosti« zbira protostrokovne prispevke za stavkujoče kovinarje v Kamniku. Navaja se, da so delavci pivovarne »Union« zbrali 89 Din.

Podpisana Strokovna komisija in tajništvo kovinarjev konstatirata, da nista prejela od »Enotnosti« nikakega denarja za stavkujoče kovinarje v Kamniku.

Obenem pa naglašamo, da je prevzela vodstvo stavke v Kamniku Strokovna komisija in Savez kovinarjev, ter s tem tudi vso materialno in moralno odgovornost.

Stavkujoči kovinarji so moralno obvezani sprejeti le podpore gori omenjenih dveh strokov.

Politične stranke, ki bi hotele mižerni položaj kamniških kovinarjev izrabljati ter področjem deliti kakor ekstra-podpore, bomo smatrali njihovo delo za kupovanje duš.

Kamniški kovinarji so stoptili v stavko z geslom: **Vsi za enega, eden za vse!** Tega gesla se bomo tudi držali do konca.

Za Savez Metalnih Radnika Jugoslavije, Oblastno tajništvo za Slovenijo v Ljubljani: Vinko Vrankar.

Za Strokovno komisijo za Slovenijo kot obl. odbor Z. D. S. Z. J. v Ljubljani: Stanko.

Tako torej. Strokovna komisija in Savez kovinarjev prevzemata glede stavke nase vso moralno in materialno odgovornost in smatrata podporo zavednih proletarcev stavkujočim kovinarjem kot delo za kupovanje duš. Enako smatrata oba organizma kot delo za kupovanje duš podporo, ki so jo proletarske stranke dolžne nuditi proletarcem v stavki. To je najnovejša teorija, ki se hoče vsiliti v proletarsko gibanje po gospodi pri Strokovni komisiji in Savezu kovinarjev. Tako se goji in tako se plačuje delavska solidarnost.

Zakaj svote, ki so jih nabrali delavci pivovarne »Union« in metalni delavci v Osijeku, ne more rešiti položaja kamniških kovinarjev. Ali v svotah je izražena volja in potreba delavske solidarnosti; je izražena zavest, da je vsaka delavska stavka vprašanje vsega proletariata in vprašanje, ki ne more in ne sme mimo njega nobena proletarska stranka. Imenovane svote so prvi prispevek fonda, ki naj služi v bojne namene in v bujne po-

trebe proletarcev. Strokovna komisija je pa užaljena, ako se proletarske stranke zanimajo za proletarsko gibanje. Menda smatra stavko kovinarjev v Kamniku in strokovno gibanje sploh kot svojo obrt in ne mara konkurence ne kritike. Kje so se ti gospodje vzeli? Za kakšen delavski greh jih je Bog poslal kot voditelje strokovnega gibanja v Sloveniji. Kedaj in kje se je še proglasilo podporo, ki so jo proletarske stranke in delavske zavedne množice dolžne delavcem v stavki, kot delo za kupovanje duš. Kedaj in zakaj naj bi imele proletarske stranke in proletarske množice potrebo podkupovati delavce? Od kod sem temelji proletarske gibanje na nemoralnem podkupovanju? Boj za proletarske pravice je gospodarski in etično tako upravičen, da ne rabi nobenega podkupovanja. In žalostno pač mora biti v stranki in tudi pri ljudeh, ki ne verjamejo več v moč delavske množice in v gospodarsko in etično upravičenost delavskega gibanja. Misel o delu za podkupovanje delavskih duš se more poroditi le pri ljudeh, ki ne verjamejo več v zmago in v bojno sposobnost delavskih množic, ki sploh ne vedo kaj je delavsko gibanje in ki pri pomanjkanju jasnih idej očitajo proletarskim strankam in delavskim množicam to, kar morda sami prakticirajo.

Nimamo namena jemati Strokovni komisiji in Savezu Metalcev vodstva kamniške kovinarske stavke in tudi ne odgovornosti za to stavko. Če ravno se je to vodstvo izkazalo nesposobno. Ravno tako si tudi ne pustimo jemati pravice in dolžnosti, ki jo imamo mi in jo ima z nami vse proletariati, da z moralno in denarno podporo pomagamo kovinarjem v Kamniku do zmage.

Strokovna komisija in Savez Metalnih radnika naj si zapomnita, da delavske stavke in na sploh vse strokovno delavsko gibanje se mora voditi v soglasju z vsemi resnično proletarskimi organizmi, s ponosom proletarske razredne zavesti in v znamenju proletarske solidarnosti, nikakor pa ne v znamenju smešne malomeščanske osovasti, ki si domišljuje, da se je zaradi nje na svet rodil proletariati.

Očitek o podkupovanju duš je pluska v obraz vsem proletarskim strankam in najzavednejšim proletarskim množicam. Zato bo ta očitek ostal v zgodovini proletarskega gibanja kot črn madež, ki bo pričal, v kakšnih rokah in v kakšnem miljeju se je leta 1928 nahajalo strokovno gibanje slovenskega delavstva.

Kaj pišejo delavci in kmetje?

IZKORIŠČANJE DELAVK NA DRŽAVNEM POSESTVU BELJE.

Delavke na državnem posestvu v Belju so strahovito izkoriščane. Dnevno delajo 13 do 14 ur, njih plača pa znaša borih 20 Din na dan (delavci zaslužijo 24 Din dnevno). Od tega zneska jim odbije uprava 10 Din dnevno za hrano in stanovanje. Stanovanje obstoji iz velikih smrdljivih barak, za postelje pa služi slama, razprostrta po mokrih tleh. Hrana je v glavnem: prežgana juha, kruh in nekaj prikuhi podobnega, grah, krompir, kar pa je večinoma staro in pokvarjeno. Sveže hrane sploh ne dobe, zato je mnogo delavcev in delavk dobilo v tej vročini tako bolezen v ustih, tako, da so usta polna gnojnih ran. Zdravniki pravijo, da je to od slabe hrane ...

V tem peklenskem breznu so zaposleni tudi mladoletni delavci, in to otroci hujšega spola stari komaj 12 let.

Ali ni njihov položaj hujši od položaja delavstva Kitajske in Indije in to ne danes, nego pred petdesetimi leti?

Take razmere vladajo v »svobodni« Jugoslaviji in

to na najmodernejšem urejenem podjetju, katerega lastnik je država ...

O organizaciji in razredni zavesti teh ljudi ne more biti govora. Toda v notranosti te uboge pare ti zatajeno ogorčenje — skrita mržnja do kapitalističnega sistema.

Vi vsi, ki izzemate ubogo delavstvo in njih deca, Vi, ki pijete njih kri, gorje Vam, kadar se ta množica prebudi. V—a.

SV. URBAN PRI PTUJU.

Majhen donesek k politiki cerkve.

Zadnje nedelje sem bil doma pri starših. Pripravili so mi o župnikovi pridigi, kjer se je on razkril kot klerikalni agitator, kateremu je več do klerikalne stranke kot do vsega družeka in tudi več kot do cerkve. Ljudstvo je razburjeno zaradi njegovih besed, da je bolj potrebno žrtvovati za novi društveni dom kot pa za cerkev ali uboge pogorele. Ljudje zdaj čutijo, da bi društveni dom okrepil klerikalno moč in da klerikalcem ni nič za reveže. Pogoreleci in reveži ne smejo po-

trebe. Razcepljenost pomeni slabost, združenje pa življensko moč razredov, kakor tudi narodov.

Šele pod sovjetsko oblastjo se začne vstajenje narodov.

Oktobarska revolucija, ki je popolnoma odstranila neenakost narodov, je pripravila tla za gospodarsko in kulturno vstajenje narodnih manjšin, ki so bile zatirane pod carizmom ne samo razredno, ampak tudi narodno. Vstajenje teh narodov, ki so bili zanemarjeni in brez vsake prosvete skozi stoletja, zavzema sedaj vedno hitreje korake.

Pravice narodnih manjšin.

Enakopravnost in autonomija narodnih manjšin USSR se ne izraža samo v tem, da smejo manjšine svobodno uporabljati svoj narodni jezik kot uradni in učni jezik, da so jim dovoljene lastne šole, časopisi itd. Sovjetska država tiska učne knjige in časopise, ustanavlja šole in izobražuje široke mase tudi v jeziku onih narodov, ki so bili pod carizmom »divjaški« in »barbarski« (Votjaki, Samojedi). Da, se celo v teritorialnih grupah rdeče armade se jezik narodnih manjšin uporablja kot uradni in poveljski jezik. N. pr. v Volga-nemški-republiki — nemško.

Tukaj kapitalistično zatiranje, tam revolucionarno osvobodjenje.

V onih kapitalističnih državah, ki so narodno heterogene (neonotne) vlada »suvereni« narod, ki zatira druge. Tako so v Poljski zatirali Poljaki (52% prebivalstva) Ukrajince (21%), Žide (11%) itd. V Čehoslovaški je le samo 46% prebivalstva Čehovi in ti zatirajo 25% Nemcev, 15% Slovkov, v »združenji« Jugoslaviji je le 42% Srbov vladajoča narodnost. V USSR, kjer je okoli 70% prebivalstva Rusov, je revolucija strogolovna »suverenost« (neodvisnost) Rusov in jo nadomestila z enakopravnostjo vseh narodov.

Lenin je učil: »Proletariati mora zahtevati za potlačene narode, ki so zatirani po »svojem« narodu, pravico do samoodločbe, popolne politične

zabitih tež župnikovih besed. Za temi besedami se krijejo cilji SLS.

To je v malem pokazan program SLS; pri volitvah objube, pri delu pa izkoriščanje interesov malih ljudi. Zato, vsi delovni ljudje, delavci in mali posestniki mesta in vasi, sklenimo zvezo! Delu čast in oblast!

Delavec iz Ptuj.

STARA OSELICA.

Sprejmi sodrug urednik te vrstice v »Enotnost«. Dobil sem v roke zlaslo naših »sprehajalcev« ali kakor ga ti sami imenuješ, naš »domoljub«. Tam piše med drugim o komunističnem železničarjem Strajku in pravi, da je v Ljubljani padlo nekaj nedolžnih žrtvev po krivdi komunističnih hujšakcev. Žrtve so morale pasti, samo da je bila država rešena (t. j. da je bila rešena polna blagajna kapitalistov pred proletariatom). Jaz pa pravim vsem zavednim in nezavednim delavcem in kmetom: ali ni danes enemu župniku več za denar kot pa za nedolžne proletarske žrtve? Kdaj je bil Kristus izvoljen v kak parlament? Dobro se je spominjamo našega pokojnega namestnika. V začetku vojne se je zelo bal za zvonove. Ko je pa prišla revizicija, je bil pa takoj voljan dati za cesarja in domovino. Sedaj pa je napravil dober načrt, kako priti do novih zvonov. Vsak kmet in batar naj plača 250 Din. Kdor ne plača vsaj nekaj, mu bo ob smrti zvonil samo z enim. Meni je vseeno, če mi zvonil ali ne. Če na tem svetu ne užiješ nič dobrega, drugje tudi ne boš. Kmet in delavec tukaj gara nič in dan; ko umre, pa dobi nekaj lopat črne prsti in konec je vsega. Kmetje in delavci Stare Oselice, vrzite proč »Domoljub« in druge kapitalistične čunje, ki nam jih vsiljuje župnik! Stopite v vrste razrednega boja za naše pravice. Podajmo si roke! Delu čast in oblast!

Batar iz Stare Oselice.

Položaj monopolskega delavstva

Od monopolskih uslužbencev smo dobili naslednji dopis:

Take mizerije, kakršna vlada med uslužbenci Ljubljanske tobačne tovarne, se ne dobi zlepa drugje v državi. Kos za kosom se nam jemljejo pravice pred leti težko izvojevane. O kje ste, merodajni faktorji slovenskega naroda, ki na tak način blagoslavlja slovensko delavstvo tobačne tovarne? Ali vas ni sram, da pustite tobačne uslužbence stradati in ga prisilite, da se je moralo v enem tednu dvakrat zbrati pred glavno pisarno, da manifestira za svojo upravičeno delovno plačo. Za tisto plačo, ki se nam po tako zvanem Ribeničanu in drugih dveh burzijskih kajaljih jemlje, dočim bi se nas hotelo poznati na plačo kitajskih kuljev. Dne 26. julija smo se zopet zbrali pred glavno pisarno in smo vnovič zahtevali svojo delovno plačo. K vodstvu tovarne so šli obratni župniki, pa se nič ni ugodilo. Potem smo poslali po zastopnika Delavske zbornice, naj nam da potrebne direktive. Prišel je s. Tokan, ki smo ga napeto poslušali. Zlasti kadar nam je povedal, da se naj naredi le toliko kolikor se narediti da. Da smo upravičeni zahtevati delovno plačo. Vsekakor nam je svetloval, naj se podamo na delo, ker da nima pomena se zbrati pred pisarno za vsako malenkost (?). S. Tokanu povemo, da ako nismo zmogli izpeljati male reči, tudi večje ne bomo izpeljali. Delavci razredne bojne organizacije vemo, da je obljub že vse preveč in odveč. Sedaj se je treba lotiti resnega dela, ker bomo drugače vsi porokali. Na vse naše zahteve se je Ribeničan izrazil, da ima on več v zobe, kakor mi delavci v možganih. Da ima v zobeh veliko, to verjamemo. Saj jemlje nam delavcem iz ust in in na kolensih prosil monopolsko upravo, naj se njemu pusti jemati delavcem in delavkam pravice. Monopolska uprava je dobila v tem letu eno milijardo in tri stot milijonov dinarjev. Uslužbenec trpin pa zasluži borih 9000 dinarjev na leto za 5 oseb v družini. To je pač škandal vseh škandalov. Kje ste, o vi vsi krščanski in liberalni pridigarji, ki veste za delavce le ob volitvah!

Slede podpisi.

Monopolskim delavcem se godi krivica, kakršne si ne moremo misliti. Vendar bi delavcem in delavkam pripravili, naj se najprej vsi vpišejo v razredno bojno organizacijo. Naj si zapomnijo, da je njihova moč le v solidarnosti, v razredni zavednosti in v močni strokovni organizaciji. Intervencije pri ministririh in intervencije Delavske zbornice morejo biti uspešne le poleg močne razredne organizacije. Delavstvo ne sme nikdar pozabiti, da si more le samo pomagati. Danes se postopa z njimi tako, ker uprava ve, da niso edini in da nimajo za seboj nobene proletarske sile, na katero bi se lahko naslonili. Stranke, ki pozabijo tudi na svoje krščanske in samaritanske dolžnosti, kadar imajo ministra v vladi; stranke, ki odpravljajo zakone o zaščiti države, vsled česar je onemogočeno vsako resno delavsko gibanje, take stranke ne bojo delavcem, nobenim delavcem pomagale. Stara a vedno nova, vedno potrebna beseda, ki se nam izvije iz prsi, je: Organizirajte se! Ne ustanovljajte niti klerikalnih niti liberalnih organizacij, niti ne takih drugih organizacij, ki naj bi služile za deklej te ali drugi stranki. Pojačite svojo, svojo razredno strokovno organizacijo, ki naj služi zajedno vam in vsemu delavskemu gibanju. Stvorite med seboj in v zvezi s proletariatom drugih strok, enotno fronto in v njenem imenu in z njeno pomočjo boste pridobili ugrabljene vam pravice, ugrabljeno blagostanje in ves svet.

To storite, to je vaša prva dolžnost in pustite v miru »Jutro« in »Slovenca«, naj se radi vsa pripravata kolikor jima je drago.

Mirovna politika.

Z izključitvijo narodnega zatiranja je Sovjetska Unija odpravila enega od najvažnejših vzrokov vojne.

2. RAZREDNI PRINCIP DRŽAVE.

S čim so osigurane pravice delovnega ljudstva Sovjetske Unije.

Lenin je v svoji 1917. leta napisani knjigi »Država in revolucija« posebno jasno dokazal, da meščanska ali formalna demokracija ne zastopa interese delovnih mas, temveč služi gospodujočemu kapitalističnemu razredu. V smislu tega principa je ruski proletariati po zavzetju oblasti 1. 1917 radikalno razrušil to buržuazno demokracijo.

Buržuazno demokracijo je nadomestila odkrita diktatura proletariata, čije zunanji izraz je »Deklaracija o pravicah delovnega in izkoriščanega ljudstva«, ki jo je sprejel 3. sovjetski kongres meseca januarja 1918. V tej deklaraciji je rečeno: »Ker hooča 3. vserski sovjetski kongres, ki sestoji iz delavskih, vojaških in kmetičkih delegatov, izpolniti svojo temeljno nalogo, in sicer popolnoma preprečiti izkoriščanje človeka proti človeku, odstraniti delitev družbe v razrede, odpraviti neumisljeno zatiranje in izkoriščanje, osnovanje socialistične družabne organizacije in dosežji zmago socializma v vseh deželah, je sklenil ...« Nato se navajajo vsi zavedni ukrepi: Socializacija zemlje, podzavljenje vseh rudnih bogastev, gozdov in voda, kontrola pri produkciji privatnih podjetij, kot prehod k podzavljenju produkcije, nacionalizacija bank itd.

Vestnik „Svobode“.

SPREHCHOR — DEKLAMATORSKI ZBOR.

Na veliki jezenski kulturni akademiji »Svobode« povodom proslave njene letnice do nastopa ljubljanske »Svobode« z novo, doslej pri nas nepoznano stvarjo. To stvar imenuje Nemci Sprehchor, Rusi »teaterčeca« (teater recitatorjev). Mi dajmo temu ime deklamatorski zbor. Kaj je to?

1.) »Sprehchor« je kolektivna deklamacija, ki jo je najprej uvedel v Rusiji veliki igralec Serjožnikov, ki je leta 1915 opustil igralsko kariero in ustanovil »prvi moskovski inštitut dikcije in deklamacije«, ki se je po vojni prekrstil v »teater čteca« s tem-je programom:

a) Stremi po tonalnem glasovnem ožvljenju najboljših del pesnikov in po povzdigi kulture umetniške žive besede — tega najmočnejšega sredstva umetniškega izražanja in najdragocenejšega človeške vrednote.

b) V tem smislu tonalno reproducira (glasovno predvaja) lirске, epske in deloma tudi dramatične pozicije.

Se bolj bodo vsakemu pojasnila pomen deklamatorskega zbora sledeča Serjožnikova izjava:

»Jaz se predvsem čudim, da se je deklamacijo izkoristilo samo po solistih, dočim je pri godbi, baletu in vokalni umetnosti uloga množice na najčastnejšem mestu. Podobno kot imamo v muziki delo, ki jih predvajajo solisti ali orkester, jih imamo tudi v poeziji: ena zahteva individualnega izraza (izraza poedincev), druga kolektivnega (v zboru).«

2.) Glavni elementi kolektivne deklamacije so: kolektiv (zbor), tempizacija in dirigent. Zbor mora deklamirati, govoriti tako, da izrazi vso vsebino predvajane dela. Zato treba glasovne instrumentacije. Dirigent ima vse režirati in paziti na točen izraz vseh muzikalnih elementov, melodije, harmonije in ritma. Pri zboru je treba najti predvsem osnoven ton, ki odgovarja dotični pesmi, dalje mora imeti gotov takt. Kar se tiče glasovne instrumentacije, sestoji popoln deklamatorski zbor iz altov, mezzosopranov, basov, baritonov, sopranov in tenorjev — in to seveda govorečih, ne pevajočih glasov. Pri moškem zboru seveda nekaj glasov odpade.

3.) Pomožna sredstva deklamatorskega zbora so: enoten kostim, kombinacija s pevskim zborom, s klavirjem ali s simfoničnim orkestrom, polmrak itd.

Odlični hrvatski pisatelj s. Cesarec n. pr. piše o svojem utisu, ko je v Moskvi poslušal kostimiran Serjožnikov zbor, sledeče:

»Okrog 30 artistov, moški in ženske, vsi oblečeni v črno; že samo ta optičen vtis je globok, tragičen ... Kakor da ta ves črni zbor kot čarovnik ekstatično zaklinja, kliče in zmaga; z življenjem nad smrtjo. ... Zbor stoji kot izklesan. Razen dirigentove roke, ki daje takt, so premični samo obrzi. Ti obrzi to so ognjeni viri, ki se širijo in ozijo, vsrkavajo in mečejo iskre: vsaka beseda, vsak ton se odraža v njihovem živčevju in mišičevju. Ekstaza (zamaknenost) je v njih. In oni govore, mrmrajo, plačajo, kličejo ... In z največjo osamelostjo v duši ne moreš sam v sebi ostati brez odjeka na to klicanje, zaklinjanje, radost in obup.«

Isti pisatelj pripoveduje o svojih vtisih, ko je poslušal isti zbor, kombiniran s pevskim zborom, klavirjem in orkestrom. Zbor je deklamiral »Upor« od slavne pesnika Verhaerena:

»Vzdrhteli ritem množice v gibanju, udar zvona na upor, požar, ki mesto v noči in nebo bliskovito spaja v ognjevit stihijo prebujenega hrepenja po zaslanji pravici, le tu siskil iz duše zbora ... Samo deklamacija solistov in vsega zbora je Serjožnikov združil s pesnijo: dočim en alt in za njim bariton recitira v solju, ga zbori in klavir spremlja z močnim petjem »Marseljeze« na kraju »Internationale.«

4.) Dela — primerna za deklamatorske zbore. Vsakdo bo sedaj razumel, da moramo to kolektivno umetnost gojiti predvsem mi Svobodni, ki z duhovno revolucijo množic prejamamo svet. V Rusiji in Nemčiji je že cela literatura za deklamatorske zbore. Imamo jo tudi pri nas, imamo tudi mi Slovenci pesmi, ki ne izražajo samo koprneta poedincev, temveč demonsko valovanje in silo množic. Tudi prevajali bomo. Centrala »Svobode« izbira to literaturo. Zato se obračajte na centralo z vsemi vprašanji!

Snujmo deklamatorske zbore!
Gojimo kolektivno umetnost — umetnost množic!
Centrala »Svobode«

PS. O tehniki zbora itd. bomo še pisali. Vsega se v enem članku ne da povedati.

CERKEV POSILJA ŽANDARJE NAD »SVOBODO«.

Odkar je Korošec na vladi, smatrajo klerikalci, da je prišel zopet čas inkvizicije proti vsem njihovim nasprotnikom. Tako je katehet v Lešah pri Prevaljah zagrozil podnačelniku Delavske telovadne enote »Svobode«, da ga bo izročil državnemu pravdnštvu, ker je 1. julija peljal deka na izlet v hribe, mesto da bi jih peljal za cerkev. Podnačelnik »Svobode« mu je pravilno odgovoril, da kateheta pravi nič ne briga, če gredo otroci v prostem času na izlet v naravo. Nato je prevajalski dekan s prižnice zmerjal eno starše, katerih otroci so pri »Svobodi«. 23. julija so pa radi tega orožniki zasliševali načelnika in podnačelnika prevajalske »Svobode«. Dekan je zagrozil, da bo izročil celo stvar državnemu pravdnštvu. Mi želimo, da pride ta stvar pred sodišče in da se tam dopove gospodom katehetom in dekanom, da se sme delavska mladina zbrati v delavski kulturni organizaciji »Svoboda«, kakor se zbira meščanska mladina po nacionalističnih in klerikalnih društvih.

Delavstvo in zlasti delavska mladina lahko zopet sprevidi iz tega slučaja, da so klerikalci najhujši nasprotniki proletariata. Predpogoj povzdigi delavskega gibanja pri nas je uspešen boj proti klerikalizmu. Spravite nezavedne delavce iz »Orla«, »Krekove mladine« in drugih klerikalnih organizacij in jih organizirajte v delavsko kulturno organizacijo »Svoboda«.

Vestnik »Svobode«.

Špiritizem v rudarskih revirjih.

Že nekaj let sem se po Trbovljah širi špiritizem in zadnje leto se je naravnost razpasel po vseh treh rudarskih revirjih. Vršijo se mnoge špiritistične seje in maše, vidijo in slišijo se vsi duhovi, kakršne si kdo želi. Vedno več je ljudi, ki verujejo v špiritizem.

Klerikalci in demokrate se ne menijo dosti za to gibanje. Tudi socialisti ne. Mi dekalisti pa smatramo, da je skrajni čas tudi javno in vespodov nastopiti proti špiritizmu, ki je nevaren strup za ljudstvo.

Kaj je špiritizem? To so pojavi, ki temeljijo na hipnotizmu in sugestiji, pri čemer eden ali dva zaradi svoje sposobnosti vlečeta ostale za nos bodisi iz dobrega ali slabega namena in včasih tudi ne da bi vedela, da jih vlečeta za nos. Ta »kunsšt« je že stara in enostavna in med največjimi divjaki v Afriki in Aziji najdete ljudi, ki znajo špiritizem.

Zakaj pa se je špiritizem tako močno razpasel ravno med rudarji? To je lahko povedati. Saj je fakt, da se je začel močno širiti po velikih redukcih in po znižanju plač, ko je Trboveljska družba vrgla rudarsko maso v največjo revščino in lakoto. Ljudje so začeli obupavati, izgubili so vero v boj in v organizacijo, pa so zašli na stranska pota in poiskali v špiritizmu tolažbo. Večina rudarskih žen in moži, ki so se podali na to pot, išče v špiritizmu tolažbo. Izgubili so zaupanje v duhovščino in meščanske poslanice in odrešnike in ker živijo zatira razredno gibanje in zatira vsako svobodno besedo, ni nič čudnega, če so zapustili razredni boj ni se obrnili na duhove. To je nesreča za rudarsko ljudstvo, velika zmeta in strup, ki grozi, da bodo

rudarji še dolgo časa tavali v temi in prenašali udarce Trboveljske družbe. Saj duhovi niso in ne bodo prinesli nobenega povijanja plač in nobenega niti najmanjšega kosa kruha lačnim otrokom stradajočih rudarskih družin.

Tistim, ki so v zmoti, je treba razložiti, kako gojijo ašamega sebe, če verjamejo v špiritizem. To je zmeta in zmoti je treba prijateljsko-sodružno pojasniti vsakemu špiritistu in špiritistini.

Karl Marks je dejal: Vera je strup za ljudstvo — in ni ga bilo večjega nasprotnika vsake vere kakor so bili belževiki z Leninom na čelu. Tudi špiritizem je nekakšna vera pri naših ljudeh, ker veruje v duhove, ki nikoli ne skuhajo močnika in nikoli ne gredo na šilt. Zato je tudi špiritizem strup za ljudstvo.

ŠPIRITIZEM ZAPIRA LJUDEM OČI, JEMLE JIM RAZREDNO ZAVEST: NAMESTO DA BI SE ORGANIZIRALI V RUDARSKO STROKOVNO ORGANIZACIJO, SE VPISUJEJO V ŠPIRITISTIČNE KROŽKE; NAMESTO DA BI HODILI NA SESTANKE IN SHODE, HODIJO NA ŠPIRITISTIČNE SEJE; NAMESTO DA BI SE DRŽALI NAUKOV KARLA MARXSA IN LENINA V BOJU PROTI TRBOVELJSKI DRUŽBI IN KAPITALIZMU, KLICEJO DUHOVE NA POMOČ.

To je strup ravno tako kakor je strup vsaka vera in vsak nacionalizem. Kar pogledimo, kdo ima od špiritizma dobiček. Ljudje ne, saj živijo vsak dan slabše. Pa Trboveljska družba? O ta pa, za ima milijonske dobičke od rudarske mase, ki vse prenese in vse potrpi.

ŠPIRITIZEM KAPITALISTOM IN DRŽAVI NI NEVAREN, ZATO GA NE PREGANJAJO IN SE NA TIHEM SMEJJO, KER STRUP USPAVA MASO.

Lani enkrat je laški sreski poglavar zasliševal špiritistinje. Ko je videl, da ni nič nevarnega za Trboveljsko družbo in nič protidržavnega, je pustil vse pri miru. Ne v Zagorju ne v Trbovljah in ne v Hrastniku niso žandarji lazili okoli oglov in zasledovali špiritistinje kakor se to vsak dan godi komunistom. Se nobenega špiritista ni reducirala Trboveljska družba, saj špiritizem kapitalistom ni nevaren.

Ako bi bil nevaren, ne bojte se, kapitalisti bi dvignili vik in krik, kaplani in fajmoštri bi grmeli s kancelij, orjuna bi nastopila in v Belgradu v parlamentu bi notranji minister gospod Korošec že poskrbel, da se stopi temu gibanju na prste. Saj je parlament proti komunistom sprejel cel zakon o zaščiti države.

Prepričani smo, da bo špiritizem izginil tako kakor je prišel — kot zmeta in kot bolezen. Saj nas kapital ne bo pustil vedno tako v miru. Pognal nas bo v vojno bodisi proti Rusiji ali Italiji ali drugam. In takrat ne bo več č

Poština plačana v gotovini.

Izhaja vsak petek. Naročnina 6 Din mesečno, 15 Din četrtletno. Za inozemstvo 10 Din mesečno. Uredništvo in uprava Ljubljana, Delavski dom, Karla Marksa trg 2, dvorišče. Čekovni račun 14.577. Lastnik in izdajatelj Alojz Kusold, Ljubljana. Odgovorni urednik Albert Hlebec, novinar, Ljubljana, Karla Marxa trg št. 2. Tiska tiskarna »Slovenija«. Za tiskarno odgovoren: Alojzij Höfler v Ljubljani.

Vsak obrat, vsaka vas imej dopisnika za »ENOTNOST«.

ENOTNOST

DELAJSKO - KMEČKI LIST

Delavci, kmetje in vsi zatirani narodi, združite se!

Režimska kriza v Jugoslaviji je posledica splošne krize kapitalističnega gospodarstva. Zato je reševanje te krize po Korošcih in njegovih prijateljih brezplodno in sterilno.

Krizo bo rešil proletariat s tem, da bo odpravil vzrok krize same, t. j. kapitalizem.

„ENOTNOST“ v nevarnosti!

DELAJCI IN KMETJE!

Po dolgih bojih za našo »Enotnost«, v katerih so pokazali nekateri sodrugi prav občudovanja vredno požrtvovalnost, vam moramo danes sporočiti mučno vest, t. j. da smo prisiljeni do nadaljnjega ustaviti izhajanje naše proletarske »Enotnosti«. Tiskarne imajo medsebojen dogovor, da političnih listov ne tiskajo na kredit, poleg vsega tega pa se vrši proti našemu listu še vsakojaka gonja. Od nas se torej zahteva takojšnje plačilo in samo tako naš proletarski list lahko izhaja.

Sodrugi! Vest, ki vam jo s tem sporočamo, je za nas res mučna in to iz dveh razlogov: prvič, ker smo prišli v to krizo samo vsled malomarnosti naših naročnikov in kolporterjev, in drugič, ker smo prisiljeni začasno ustaviti »Enotnost« v najnevarnejšem in najresnejšem političnem in gospodarskem položaju za delavce in kmete v Jugoslaviji.

»Enotnost« je za naše razmere precej razširjen list. Ona ima več naročnikov, kakor jih je imel katerikoli drugi naš list po »Obznani«. Ona ima tudi več naročnikov, kakor vsak drugi delavski politični list v Sloveniji. Toda ti naročniki ne vršijo svoje dolžnosti nasproti svojemu listu.

V zadnjih 6 mesecih imamo

20 TISOČ DINARJEV

nevplačane in neizterjane naročnine pri naših naročnikih in kolporterjih in to nam je zlomilo hrbtenico.

Buržuazija in socialistični malomeščanski voditelji so nas razkričali, da prejemo podporo iz Rusije in da naš list financirajo Sovjeti. To nam ni moglo ubiti ugleda, kakor so prvi in drugi to želeli, temveč nas je napravilo pri delavcih in kmetih prej simpatične. Toda izgleda, da so mnogi delavci vzeli to izmišljotino vendar le resno in zaradi tega zanemarjali svojo proletarsko dolžnost nasproti tisku.

Sodrugi delavci in kmetje, to je zelo nevarna samoprevara! Osvoboditev delavcev in kmetov mora biti delo njih samih! Mi se ne smemo na nikogar zanašati! Mi moramo vedno sami vršiti svoje razredne dolžnosti! Delavci vsega sveta so pripravljene, podpirati nas v našem osvobodilnem boju, toda to le tedaj, če vidijo, da se mi resnično borimo in resnično vršimo svoje dolžnosti. In mi ne smemo biti slabši od drugih, mi se ne smemo manj zavedati dolžnosti, nalog in položaja svojega razreda!

Lansko zimo smo bili »Enotnost« toliko razvili, da smo smeli pričakovati, da bo skoro pričela izhajati dvakrat na teden. Napravili smo oklic na svoje naročnike in začeli zbirati

prispevke za dvakratno izhajanje. Odziv je bil zelo povoljen, toda uničili so to našo nado zamudniki. Z nabranim fondom, ki je skoraj tako velik, kakor zamudna članarina, smo morali mašiti vrzeli, ki so nam jo delali malomarni naročniki.

Sodrugi zamudniki! To je izkoriščanje požrtvovalnosti naših najzavednejših sodrugov.

Proč s tem! Delavci in kmetje morate požrtvovalnim svojim sodrugom pomagati — ne pa razdirati njihovo veliko delo!

»Enotnost« ne sme zaspati! »Enotnost« je naše nad vse važno in izdatno orožje. Tega se mora vsak naš naročnik zavedati! Brez glasila bi bili mi skoro mrtvi za javnost.

Sodrugi! Vi hoste pravilno ocenili potrebo našega bojnega glasila, če se ozrete v tem trenutku na politično situacijo v Jugoslaviji.

Sodrugi, mi stopamo v novo politično fazo v naši državi. Mi si moramo biti tega svesti! Veliki dogodki se pri nas prehitujejo. Strelji v Belgradu in v Zagrebu so strelji teže, težji kot strelji v grofa Stürgkha. Smrt hrvaških poslancev, smrt Stjepana Radića, je mejnik med dvema političnima dobama življenja Jugoslavije in njenega proletariata. Ti dogodki ne smejo mimo nas brez našega tolačenja, brez našega sodelovanja. Mi si v tej gosti atmosferi ne smemo sami zamašiti ust! »Enotnost« nam je v tem trenutku krvavo potrebna. In proletarec, ki se tega zaveda, bo storil svojo dolžnost!

Poleg tega, sodrugi, ni nikak slučaj, da je ravno dr. Korošec v tem trenutku ministrski predsednik in minister za notranje zadeve. Velebski imperialisti prav dobro vedo, zakaj so ravno njemu v tem trenutku izročili vodstvo države in njihovih interesov. Slovenci prihajamo s tem v kaj čudno luč in tu imajo slovenski delavci in slovenski kmetje svojo posebno nalogo. Mi nečemo biti pred svetom narod pandurjev in policajev in še najmanj pandurji in policaji v očeh hrvaških delavcev in kmetov, ki so nam po krvi, jeziku in deželi najbližji! To pa moramo svetu tudi povedati!

Sodrugi, mislite na to in izvršite vsi do zadnjega svojo dolžnost nasproti svojemu glasilu.

Končno pa, sodrugi, oglejte si še zadnjo številko »Delavske politike«. Socialistična stranka Jugoslavije caplja v tej usodepolni politični situaciji ko lačen berač za buržuazijo. Ko se pripravljajo temne sile kapitala, da za treje še zadnji trunek svobode v Jugoslaviji in napravijo od vseh nas navadne sužnje, ko se pričena najhujše nasilje nad nesrbskimi narodi Jugoslavije, fantazira ta berač buržuazne

milosčine o meščanski demokraciji. In fantazira o njej tako, kakor vse ostalo malomeščanstvo.

Pa ta mizerija mu ni dovolj. V poročilu o zadnjem siodu strokovnih organizacij tako nesramno laže in denuncira delavske strokovne organizacije kakor redkokdaj prej. Namesto da bi socialisti podprli organiziranje stavbincev in brivcev, namesto da bi Strokovna komisija se veselila te njihove akcije in jim šla na roko pri delu, jih poskuša efialtsko denuncirati in jih zopet desorganizirati.

Sodrugi, pri takem početju ljudi, ki v teh težkih časih ne vedo, ali so mandeljci ali babice, ki umikajo iz parlamenta svojega poslanca, pa ga zopet pošiljajo tja v štafžo hegemonistični buržuaziji, pri takem početju ljudi, ki ne vidijo koristi proletariata, temveč samo svoje lastne in pa one jugoslovanske buržuazije, pri takem početju teh ljudi, delavci in kmetje, vi ne smete molčati!

In oglejte si v isti »Delavski politiki« še članek: »Ali je mar to res perfidna laž?« Tu navaja neke stavkokaze v Kamniku in jih na perfiden način obeša nam. Stavka v Kamniku umira, ker je bila od vsega začetka zasnovana tako kakor to znajo samo socialni patriotje, t. j. v korist tovarnarju, a krivdo zanjo bi radi socialisti naprtili nam in zato iščejo krivcev v naših vrstah.

Sodrugi, mi nismo nikoli še branili stavkolomcev in če bi bili v »Politiki« citirani stavkolomci člani katere naših organizacij, bi leteli po glavi iz nje in bi napravili drugače z njimi, kakor socialisti s Kovačem, Korenom, Svetkom itd. Toda tam navedeni niso niti naročniki »Enotnosti« — z eno samo izjemo — ne pa naši člani. Da se oni nazivajo sami sebe »dekalistom«? Tega jim mi ne moremo prepovedati in to ravno tako malo, kakor Tonetu Kristanu, da on sebe naziva »socialistom«.

Sodrugi, ali hočete na vse to molčati? Ne, sodrugi delavci in kmetje! Tega ne smemo!

Naš boj, naša sveta stvar, naša bodočnost nam mora biti več vredna!

Zamudniki morajo takoj na noge!

Dvajset tisoč dinarjev se mora »Enotnosti« plačati! Te plačajo delavci in kmetje sebi. V našem boju nečemo mirovati, nečemo čakati, da nas drugi odrešijo! Nečemo molčati našim perfidnim nasprotnikom! In v kolikor nezavedni zamudniki ne bodo storili svoje dolžnosti, hočemo priskočiti mi vsi »Enotnosti« na pomoč s prostovoljnimi prispevki!

Na delo, sodrugi! »Enotnost« mora izhajati! Delu čast in oblast! Uredništvo »ENOTNOSTI«.

D. G.

Krvav štrajk kovinarjev v Smed. Palanki.

23. julija so delavci tov. vagonov »Jasenica« stopili v stavko za zboljšanje svojega materijelnega položaja. Kot primer najnesramnejšega izkoriščanja prinašamo v dokaz plače nekaterih kvalificiranih delavcev:

Živojin Kolakovič, ključavničar	39½ del. ur	84.69
Miladin Petrovič, mizar	40 del. ur	63.34
Dragomir Drojč, ključavničar	24 del. ur	64.98
Milutin Gajič, mizar	36 del. ur	74.78

Jasno je, da pri takih plačah delavstvo in sploh nihče ne more živeti. Vsak berač v enem dnevu več naprosi kot so delavci tovarne »Jasenica« tedensko zaslužili. Tako ordinarno odiranje in izmозgavanje delavske krvi od strani kapitalistov je moralo roditi odpor in delavci so proglasili stavko.

Stavkujoči so se ves čas stavke zadržali mirno. To upravi tovarne ni bilo prav. Angažirala je razne klateže, jih opijanila in z njimi provocirala stavkujoče. Podjetje je v zvezi s policijo in pijanimi vagabundi hotelo odstraniti iz Palanke tajnika Zveze kovinarjev (SRMI in OJ) sodruga Budo Miljutinovića. To jim ni uspelo. V noči od 29. na 30. julija so občinski stražniki celo noč pili na račun tovarne, ob 1. uri po polnoči so na postaji čakali Miljutinovića in ga začeli prav divjaka pretepati. Ker je na postaji bilo tudi še drugih ljudi, se je posrečilo sodrugu Miljutinoviću, da je pobegnil. Celu noč so nato pobesneli stražarji vdrali v stanovanja stavkujočih in vršili preiskave. 30. julija je ta banda, oborožena do zob in pi-

jana, z revolverji v rokah pod vodstvom komandirja občinske straže, Vlade, vdrla v prostore, kjer so stavkujoči držali svojo konferenco. Da že tukaj ni prišlo do groznega pokolja, se je zahvaliti edino hladnokrvnosti delavcev.

Uprava tovarne je oborožila pijane bandite z revolverji in jih poslala, da ubijajo stavkujoče. En štrajkbreher je streljal iz revolverja in na mestu ubil sodruga Obrada Šuleiča, pri tem je vsled pijanosti tudi sam sebe in še enega težko ranil, več stavkolomcev pa je lažje ranjenih. Banditi, ki je ubil s. Obrada Šuleiča, Vasilij Nikolič, je pozneje tudi sam podlegel ranam, ki si jih je vsled pijanosti prizadejal.

Krivci tega krvoprelitja so direktor tovarne in njegov tajnik, ki so pretili stavkujočim z ubištvo in oborožili bandite, ki so zločin izvršili. Postavlja se vprašanje, kdo je stavkolmoce oborožil? Nihče drug kot direktor tovarne v sporazumu s sreskim poglavarjem!

Mesto da so duševni in stvarni krivci groznega pokolja nad proletariatom Smederevske Palanke že vsi v zaporu, so ti ljudje dali zapreti nad 40 delavcev.

Ako se vse to ni izvršilo po višjem nalogu, zahtevamo, da se takoj aretira in zapre: sreskega poglavarja, direktorja tovarne in njegovega tajnika, komandirja občinske straže in vse policijske organe, ki so sodelovali v napadih na delavce.

Dot s krvniki proletariata!
Živela svoboda organizacije in štrajka!

O stavki v Kamniku in stavkolomcih.

»Delavska politika« in »Delavec« sta objavila imena štirih stavkolomcev v tovarni »Titan« v Kamniku. Mi smo v zadnji »Enotnosti« napisali članek »Ven z imeni« in vkljub temu je Vrankar prinesel samo štiri imena na dan. Mi pa vemo, da je 4. avgusta bilo vsega 29 stavkolomcev. Imena vseh na dan. Kaj pa molčite! Molčati o štrajkbreherjih, pomeni, jim dajati potuho.

Od objavljenih štirih imen je samo Rems Franc naročnik »Enotnosti«, ostali niso. Toda biti naročnik »Enotnosti« še ne pomeni biti dekalist. List lahko dobiva vsak, kdor ga naroči in plača. Libiš je član strokovne organizacije, ni pa dekalist. Čebulj je bil 7 let član strokovne organizacije in večkrat član odbora in zakoniti zaupnik in se ni nikdar sam, niti kdo drugi ga ni prišteval dekalistom. Stavkolomec Rupar ni hodil k »Enotnosti« po direktive in mi nimamo z njim nobenih vezi, na ostalo pa mislimo, da bo s. Ravnik iz Jesenic odgovoril.

Mi ne moremo nikomur prepovedati, da se šteje dekalistom. Nikdar in nikoli nismo in ne

bomo zagovarjali štrajkbreherjev. Vsakega, pa naj bo socialist ali dekalist, smo in bomo obsodili in razkričali pred proletariatom. Povemo še to, da je stavko proklamiral, vodil in zavozil Savez metalaca. Diktator Vrankar čuti ogorčenje organiziranih članov proti porazni reformistični politiki. Kovinarji niso rekruti, da se vpije nad njimi in nočejo, da se jih mesto dobrega nasveta in informacij — po feldvebelsko nahruli

POTRDILO.

Stavkujoči kovinarji v Kamniku potrjujejo prejem 525 Din, ki smo jih potom »Enotnosti« prejeli od zavednih kovinarjev, članov neodvisnih sindikatov »Osječke ljevaonice« in 89 Din, zbranih od delavcev pivovarne »Union« v Ljubljani.

Za stavkovni odbor:

Podbreznik Ivan, Blejc Anton.

Prisotni stavkujoči kovinarji:

Meze, Alojz Čebulj, Novak Štefan, Sušnik Franc, Vadnov Fric.

Sprejeto podporo bo razdelil po svoji lastni uvidevnosti stavkovni odbor.